

Dagens kronikør mener ikke, at medicinstuderende får den rigtige motivation, når universitetet udstyrer dem med tjeklister. Arkivfoto: Liselotte Sabroe

og eksamener, ja, så får man, hvad man beder om: ensartede og eksamensfokuserede studerende.

Jovist, mange studerende beder ligefrem om en detaljeret målfortegnelse. Som jeg ser det, kan det være et udtryk for to ting: Enten at den studerende spiller spillets regler. Hun har forstået, at hun bliver evalueret for sin evne til at læse og lire af. Så hvis man gerne vil opnå karakterer til at læse en ph.d. syd for Flensborg, ja, så beder man om at få udspecificeret, hvad kravene er.

Den anden mulighed er, at det er et udtryk for umodenhed. De fleste studerende (flere end tidligere) kommer direkte fra gymnasiet og er vant til at læse lektier. Nu skal de lære, hvad det vil sige at studere. Undre sig, formulere en problemstilling, indsamle information og fremlægge resultaterne i et klart og forståeligt sprog. Mere enkelt kan det ikke siges.

Hvad driver os?

Når man tvinger studerende til at læse lektier, underminerer man deres motivation.

Indtil for kort tid siden havde jeg en forestilling om, at motivation var én ting og havde én variabel, som hed mængde – enten er man meget motiveret, lidt motiveret eller slet ikke. Jeg antog også, at alle midler til at frembringe motivation var lige gode, og at jo mere man motiverede nogen til at gøre noget, desto større var chancen for at målet blev nået, adfærden ændret eller handlingen udført.

Begge antagelser er meget udbredte, men forkerte. De fleste motivationsforskere er i dag enige om, at der findes to typer af motivation: Autonom motivation og kontrolleret motivation – og at netop typen af motivation er vigtigere end mængden.

Autonom motivation kommer altså indefra og indebærer, at man gør noget, fordi det, man gør, i sig selv er interessant og givende; fordi det vækker nysgerrighed og giver spændende udfordringer; fordi man kan se et højere formål med aktiviteten; fordi man udvikler sig og bliver dygtigere, og fordi man har et valg.

Kontrolleret motivation er på den anden side at gøre noget, fordi det fører til noget andet, såsom en økonomisk belønning eller undgåelse af en straf. Kontrolleret motivation er, når man søger at ændre nogens adfærd ved brug af belønninger, trusler, deadlines, overvågning, evalueringer og alle andre former for ekstern manipulation, som mennesker vil føle sig pressede eller kontrollerede af.

Problemet med kontrolleret motivation er, at når man giver nogen en belønning for at udføre

deres arbejde eller truer dem med en straf for ikke at gøre det, så undermineres deres indre, autonome motivation for arbejdet. I et klassisk eksperiment fra 1990'erne udlovede man fysiske belønninger (såsom slik eller penge) for at tegne til tegneglade børn, hvorefter børnene tabte interessen for at tegne og i stedet fokuserede på belønningen.

Belønning eller straf (kontrolleret motivation) får mennesker til at tabe interessen (autonom motivation) for aktiviteten. Det betyder, at jo mere man forsøger at påvirke lægestuderende ved brug af målfortegnelser, pensumafgrænsninger, eksaminer, attesthæfter, obligatorisk undervisning og andre former for bureaukratisk manipulation, desto mere undermineres deres indre motivation for studiet.

Samtidig flyttes fokus fra lægestudiets egentlige kerneværdier til karakterer, godkendelser, papirer, certifikater, diplomer, underskrifter og akademiske grader.

Dovne eller dedikerede

At bruge kontrol og management til at påvirke studerendes adfærd er i bund og grund udtryk for et menneskesyn fyldt med mistillid. Man antager, at hvis man giver frihed og autonomi, medfører det pjæk og fravær.

Sat lidt på spidsen kan man sige, at studerende i deres grundform betragtes som ugidelige og uselvstændige. Derfor laves regler og tjeklister for at kontrollere dem. Målfortegnelser og skarptskårne pensumafgrænsninger indføres, fordi man ikke stoler på de studerendes – og underviserens – dømmekraft.

Jeg mener, at udgangspunktet i stedet burde være, at alle studerende brænder for deres fag, er motiverede og arbejdsvillige, vil bidrage og dygtiggøre sig, er selvstændige og selvtænkende. Et sådant menneskesyn antager, at mennesker vil være ansvarlige.

Indre, oprigtig motivation kan fremmes ved at give mennesker ansvar for det, de arbejder med, og selvbestemmelse over hvor de gør det, hvornår, hvordan og med hvem.

Giv de studerende ansvaret og selvbestemmelsen tilbage. Lad os bruge vores energi på at bidrage til noget virkeligt. Jeg er træt af at spille min tid på administrative luftkasteller som eksamener og målfortegnelser. Lad os producere i stedet for at lire af og repetere.

kronik@information.dk

Niels Okkels er medicinstuderende

Fokus på ECTS-point og karakterer dræber motivation

En præstationskultur, der belønner effektivitet med point, dræber nysgerrigheden hos de universitetsstuderende. Især de mest nysgerrige og videbegærlige lider under systemet, mener Camilla Hutters, forskningsleder på Center for Ungdomsforskning

Af Michelle Færch

I en tid, hvor kreativitet og selvstændig tænkning er plusord i den politiske debat om fremtidens uddannelser, kan det virke paradoksalt, at netop de to karaktertræk hæmmes på de danske universiteter. Men det er virkeligheden i hele uddannelses-

systemet, og det breder sig ifølge Camilla Hutters, der har forsket i unges motivation og læring og skrevet et bog om emnet.

»Der eksisterer en præstationskultur, hvor man fokuserer på, at de studerende hurtigt og effektivt får deres ECTS-point, og hvor det hele handler om at præstere godt og være målrettet i forhold til blive færdig,« siger hun.

Camilla Hutters kan nikke genkendende til kritikken af, at medicinstudiet drejer sig mere om lektielæsning og om at opnå krydser i en logbog end om nysgerrighed og selvstændig tænkning. Hun har talt med mange studerende på forskellige uddannelser, som oplever samme frustration over at være proppet ind i et system, hvor deres motivation bliver blokeret.

»De oplever, at deres lyst og nysgerrighed bliver suget ud af dem, fordi systemet kun belønner dem for at tænke i mål og karakterer, og så ender de med at blive demotiverede.«

Ifølge Camilla Hutters er det især den selvtænkende og læringslystne del af de studerende, som risikerer at sygne hen. Et paradoks

eftersom flere partier de seneste år har talt for at forbedre rammerne for, at talenter kan blomstre.

»For den gruppe, der opponerer – dem, der rent faktisk tager en uddannelse, fordi de gerne vil lære noget – rammer det hårdest. De føler sig fanget i et instrumentelt system, hvor det bliver præstationen, der tæller.«

I stedet for burde man ifølge Camilla Hutters koncentrere kræfterne om at skabe en læringskultur, hvor de studerende i højere grad blev belønnet for deres initiativer og læringsproces. Ellers tilpasser de fleste studerende sig bare den anden tankegang.

»Det handler om at koble undervisningen til viden. En viden, som de studerende oplever er relevant. Altså, noget der optager dem, som de er nysgerrige efter at vide mere om, så deres motivation hele tiden bliver belønnet. Det overordnede mål er jo, at man lærer noget.«

Camilla Hutters mener, at både ledelserne på universiteterne og politikerne har et ansvar for at skabe den uddannelseskultur, og her er det vigtigt, at de lytter til de studerende.

miof@information.dk

'Vores studerende er meget reflekterede og motiverede'

Kontrol er en nødvendighed – især på et lægestudie, mener studieleder på Aarhushøjskolen Anne Mette Mørcke

Af Michelle Færch

Studieleder Anne Mette Mørcke har svært ved at se problemet i, at praktiksteder skal attestere i en logbog, at den lægestuderende har gennemgået en række praktiske øvelser under sit ophold på hospitalerne.

Ifølge hende er logbogen de tilbageholdende studerendes adgangsbillet til at være med til undersøgelserne ude på hospitalerne. Den sikrer, at de ikke bliver overset i hospitalernes travle hverdag. De studerende har derfor selv godkendt logbøgerne via deres repræsentanter i studienævnet.

»Ikke alle studerende er lige udfarende, og for de forsigtige kan det være godt at have det her hæfte,

som beviser, at de altså er blevet påbudt at foretage f.eks. tre rektaleksplorationer.«

Samtidig påpeger Anne Mette Mørcke, at underviserer er nødt til at kontrollere, om de studerende rent faktisk har udført opgaverne, men hun afviser, at kontrollen går ud over indlæringen og motivationen.

»Jeg ser intet problem i, at vi tjekker op på de studerendes færdigheder gennem logbøger eller eksamener. Det er vores eneste mulighed for at sikre, at de kan det, de skal, og jeg tror ikke på, at de lærer mindre af at skulle have en underskrift.«

Ifølge Anne Mette Mørcke er det forfæjlet at kritisere studiet for at være underlagt et demotiverende kontrolregime.

»Jeg forstår ikke kritikken. Vi har masser af opgaver, hvor de studerende bliver bedt om at tage stilling til deres eget arbejde og etiske problemstillinger.«

Hun nævner blandt andet, at man arbejder med et udviklingsværktøj, der ægger den enkelte til at reflektere over egne og kollegernes erfaringer og præstationer.

Anne Mette Mørcke tror ikke på,

at kritikken er repræsentativ for de studerendes generelle holdninger.

»Der er kun fokuseret på en lille del af studiet i den kritik, og jeg genkender ikke det billede, der bliver tegnet. Man kommer ikke igennem en seksårig, krævende uddannelse uden motivation. De studerende er motiverede, og de vil gerne gøre det godt, herunder vil de fleste også forsøge at løse de opgaver, de får under deres praktik.«

Logbøgerne og portfolierne skal hjælpe de studerende med at strukturere deres læring, og det er et redskab til at få accept fra deres vejledere om, at de har nået det forventede.

»De kan fint finde ud af at bruge logbøgerne korrekt som deres adgangsbillet til en række kliniske opgaver og situationer. Der kan måske være nogle, der glemmer sig selv i det og kun tænker på at få deres underskrifter. Det er ikke meningen. Vi tager det meget alvorligt at forberede dem på at tage ansvar ikke bare for egen læring, men også for patienterne, og det bærer lægeuddannelsen præg af,« siger studielederen.

miof@information.dk